Poštnina plačana v gotovini.

Leto LXXII., št. 201 a | Ljubljana, torek 5. septembra 1939 | Cena Din 1.—

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvzemši nedelje in praznike. // Inserati do 80 petit vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. // „Slovenski Narod" velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO LJUBLJANA, Knaflјeva ulica štev. 5 Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, ljubljansko cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5 // Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Sedaj govore topovi

Na vseh frontah so se že pričele sovražnosti — Angleška letala so zasula Nemčijo z letaki in bombardirala nemške vojne luke — Krvave borbe na Poljskem

Dočim na zapadni fronti do sedaj še ni prišlo do kakih večjih spopadov, prihajajo z nemško-poljskih bojišč poročila o vedno bolj krvavih borbah. Vojna sreča se nagiba ponekod na nemško, ponekod pa na poljsko stran. Splošno pa se mora reči, da nudijo Poljaki, dasi se morajo boriti proti silni številni in tehnični nadmoči, ne samo čvrst odpor, marveč se jim je po zadnjih vesteh celo posrečilo, da so pognali sovražnika s poljskega ozemlja in so poljske čete pričele borbo na nemških tleh. Po uradno še nepotrjenih vesteh se je Poljakom tudi posrečilo zopet osvojiti Čenstohovo.

Nemci se v borbi proti Poljakom še vedno poslužujejo v glavnem letal in so zopet bombardirali celo vrsto poljskih mest in vasi. Bombardiranje je po uradnem poljskem poročilu zahtevalo dosedaj že nad 9500 žrtev, med katerimi je le malo vojakov. Večina žrtev so civilisti. Poljaki tudi obtožujejo Nemce, da se poslužujejo strupenih plinov, kar pa Nemci zanikajo.

Angleška in francoska vojna mornarica sta sedaj že zavzeli svoje določene postojanke. Vsi morski prehodi so zaprti in je blokada Nemčije popolna. Do kakih spopadov na morju dosedaj še ni prišlo, pač pa so angleška vojna letala preteklo noč bombardirala nemške vojne luke in potopila eno nemško vojno ladjo. Razen tega so včeraj nemška letala zasula Nemčijo z milijoni in milijoni letakov s poslanico Chamberlaina nemškemu narodu. V londonskih vojaških krogih zlasti podčrtavajo dejstvo, da so angleška letala kljub ogromni nemški protiletalski obrambi brez vsake nezgode izvršila polete nad Nemčijo, kar znova dokazuje tehnično nadmoč angleškega vojnega letalstva. Nasprotno pa so se do sedaj izjalovili vsi nemški poskusi, da bi nemška letala prišla nad francosko ali angleško ozemlje in bombardirala francoska ali angleška mesta, kakor je bilo v načrtu nemškega generalnega štaba.

Na odprtem morju se še vedno nadaljuje lov za sovražnimi ladjami. Poleg včeraj potopljenega angleškega parnika »Athenia« je angleška križarka »Ajax« potopila nemški parnik »Olindo«, dočim je grški parnik »Kosti« ob danski obali naletel na mino in se potopil.

Vojne operacije na zapadu so šele v razvoju in je šele za prihodnje dni pričakovati kakih večjih spopadov.

Po uradno še nepotrjenih vesteh so Poljaki po srditih borbah zopet pregnali Nemce iz Čenstohove

Varšava, 5. sept. e. Včeraj so se razvile hude borbe med poljskimi in nemškimi četami za znamenito božjo pot Čenstohovo, ki igra v vsej poljski zgodovini veliko vlogo. Nemcem se je po krvavih borbah proti obupnemu odporu Poljakov naposled posrečilo, da so osvojili to bolj iz moralnega in psihološkega vidika važno postojanko. Med Poljaki je padec Čenstohove zbudil tem večje ogorčenje in žalost, ker je bila pri bombardiranju poškodovana tudi znamenita slika črne čenstohovske Madone. Poljaki so zaradi tega napeli vse sile, da zopet osvoje Čenstohovo. Davi so prispele v Varšavo uradno še nepotrjene vesti, da se je Poljakom po srditih borbah, v katerih so imeli velike izgube, posrečilo zopet osvojiti Čenstohovo in pregnati sovražnika. Vest je zbudila po vsej Poljski veliko radost. V cerkvah so bile posebne molitve za rešitev Čenstohove.

Pri Zbašinu, ki so ga zavzeli Poljaki v hudi borbi, so poljske čete prekoračile mejo in se vojujejo na nemškem ozemlju

London, 5. sept. e. V zadnjem poljskem komunikeju se trdi, da so poljske čete pri Zbašinu, nedaleč od nemške meje, potisnile nemške čete nazaj in prešle na nemško ozemlje. Poljske čete naglo napredujejo na nemškem ozemlju.

V zadnjem trenutku se izve, da je poljska brigada prešla mejo vzhodne Pruske v okolici Kowalowa. Nemci so bili potisnjeni nazaj ter brigada nadaljuje napredovanje v notranjost vzhodne Pruske.

Poljsko vojno poročilo

Varšava, 5. sept. e. Pat: Komunike glavnega štaba od 4. septembra se glasi:

V noči od 3. na 4. septembra in v teku današnjega dne se je nadaljevalo bombardiranje predmestij in vasi pri Varšavi, kar je povzročilo mnogo požarov in zahtevalo veliko človeških žrtev. Varšava je bila bombardirana danes popoldne. Poljski letalci so izvršili včeraj napade na sovražne motorizirane in blindirane edinice v severnem področju Čenstohove. Sestreljenih je bilo 17 nemških letal, dočim so poljske izgube znašale 8 letal. Na jugovzhodu se nadaljujejo borbe. V noči od 3. na 4. septembra so poljske čete uspešno napadle motorizirane in blindirane edinice in jim prizadejale silne izgube. Na sektorju v Pomorjanskem smo bili po celodnevni ogorčeni borbi prisiljeni zapustiti Bitgošč in Grudžov. Na fronti pri Tješanovu in Prasniču se borbe nadaljujejo.

Dozdaj 9.500 žrtev letalskih napadov

Nemški bombniki so včeraj zopet bombardirali mesti Kielce in Lodz. Doslej pa še ni ugotovljeno, koliko je bilo žrtev. Uradno poročilo navaja, da znaša dozdaj skupno število žrtev bombardiranja iz zraka nad 9500, po ogromni večini civilistov.

Varšava, 5. sept. c. Poljsko uradno poročilo javlja, da je bilo v zadnjih dveh dneh pri zračnih napadih ubitih skupno 220 oseb in ranjenih 697. Od tega otpade 52 mrtvih in nad 300 ranjenih na bombardiranje nekega begunskega vlaka.

Nemška poročila

Berlin, 5. sept. e. DNB javlja: Nemške čete, ki živahno napadajo v južni Poljski prihajajoč iz Šlezije, so ujele 15.000 Poljakov. Pri Krakovu se Poljaki umikajo v severni smeri in nemška vojska jim sledi za petami.

»Vaš sin je padel!«

Nov način nemške propagande v poljskem zaledju

Varšava, 5. sept. e Včeraj je varšavski radio večkrat javil, da Nemci ne mečejo samo bombe, temveč tudi steklenice in epruvete s praški, balončke s plini cigarete in čokolado. Oblasti opozarjajo prebivalstvo, da teh predmetov ne vzame v roko, ker je možno, da so zastrupljeni. V posameznih krajih so dobile rodbine, ki imajo svoje ljudi na fronti, brzojavke na rdečih blanketih z naslednjo vsebino: »Vaš sin je padel!« Raznašalec brzojavke je takoj po oddaji izginil. To je nov način propagande, katere namen je, demoralizirati ljudi in streti poljski odpor. Na fronti Ravi-Lečno sodeluje v borbi vse prebivalstvo. Ženske prinašajo možem streljivo in municijo in opravljajo delo v zaledju.

Nemci demantirajo

Berlin, 5. septembra. AA. DNB: Poljsko veleposlaništvo v Londonu je objavilo uradno poljsko poročilo o uporabi strupenih plinov s strani nemškega letalstva na Poljskem. Nemški poročevalski urad je pooblaščen ugotoviti, da gre za izzivanje, katerega namen je jasen, in ki ga je treba šteti med izzivanje, ki jih Poljska pošilja svoji zaščitnici Angliji, ki te laži takoj objavlja. Laži iz časov svetovne vojne se ponavljajo. Ne more sploh biti govora o tem, da bi nemška letala uporabljala strupene pline. Nemčija se strogo drži mednarodnega prava, medtem ko Anglija ne spoštuje nevtralnosti tujih držav.

„Vsa Poljska je že uničena"

Berlin, 5. sept. AA. DNB. »Der deutsche Dienst« ponovno piše o lažnivih vesteh varšavskega radia, da so Poljaki sestrelili 64 nemških letal, medtem ko so jih sami izgubili samo 12. Čuditi se je treba, čemu naj služijo take netočne vesti, ko se ve, da je nemška vojska praktično že uničila poljsko letalstvo. V teku 2 dni je bila poljska mornarica, ki so jo toliko hvalili popolnoma premagana s strani nemškega letalstva. Tako rekoč vsa poljska letališča so razrušena. Zračni prostor poljskega letalstva pripada zdaj nemškemu letalstvu, ki uspešno podpira prodiranje nemških čet na vseh bojiščih. Nemško letalstvo je istotako uničilo vse poljske vojaške objekte, skladišča in transporte. Nemška mornarica je uspešno sodelovala pri uničenju poljske mornarice v kolikor poljske vojne ladje niso bežale pred njo. Naše izgube so minimalne. V zvezi s tem priporočamo, da bi vse nevtralne države, predno objavijo te lažne poljske vesti, poslale svoje ljudi, ki bi z nemškimi letali leteli nad Poljsko ter tako imeli priliko osebno prepričati se, kaj je nemška oborožena sila tam dosegla.

Poljska poročila o borbah

Varšava, 5. sept e Po komunikeju poljskega generalnega štaba je nemško letalstvo včeraj in danes bombardiralo letališča v okolici Varšave. Danes so nemški letalci močno bombardirali poljska mesta. Poljaki so uspešno odbili več napadov nemških tankov. Na vsem področju Poljske je bilo v teku včerajšnjega dne sestreljenih 17 nemških in 8 poljskih letal. Na jugovzhodu Poljske borbe še trajajo. Po ogorčeni borbi sta padla v nemške roke Bitgošč in Grudžov.

Varšava, 5. sept. e. Uradno javljajo, da so poljske čete spet zavzele z naskokom mesto Zbašin, pri čemer je padlo 17 Nemcev in več Poljakov. V Poznanju je bilo sestreljenih 17 nemških letal. Na mesto Bžesnice so nemški bombniki vrgli vžigalne bombe. V teh borbah so nemška letala zrušila tudi en poljski bombnik.

Bombardiranje poljskih mest

Varšava, 5 sept e Včeraj okrog 15 je prišlo do močnejših letalskih napadov na Varšavo. Nemški bombniki so bombardirali predmestja Varšave. Poljska lovska letala so jih pregnala. V zračni bitki je bilo sestreljeno eno nemško letalo, ki je padlo na varšavske ulice. Bombardiranje je zahtevalo mnogo človeških žrtev. Ob 11 ponoči je varšavski radio javil, da so nemški letalci bombardirali razna mesta na Poljskem. Nad Kozji brod in Prohov so metali vžigalne bombe in povzročili velike požare. Pri Samodžianu so Nemci bombardirali potniški vlak. Bilo je mnogo žrtev. Na Pjotrk je bilo vrženih mnogo bomb, prav tako na Lodz.

Nad Varšavo sestreljenih 17 nemških letal

Varšava, 5. sept. c. Pat poroča: Poljske čete so morale opustiti nadaljno obrambo Bydgošča in Grudziadza. Pri včerajšnjih letalskih napadih na Varšavo je bilo sestreljenih 17 nemških letal. Poljaki so v zračni bitki izgubili osem letal.

Cele vasi porušene

Varšava, 5. sept. e. Včeraj opoldne je sovražno letalstvo bombardiralo kraje blizu Tarnobžeta. Dve vasi v južnem delu Male Poljske sta bili popolnoma porušeni. Bombardiranje je zahtevalo mnogo človeških žrtev.

Živel kralj Jugoslavije Nj. Vel. Peter II.

Jutri bo dopolnil naš mladi kralj Nj. Vel. Peter II. šestnajst let. Jugoslovenski narod, ki ljubi svojega kralja in je pripravljen zanj in za državo vse žrtvovati, bo proslavil kraljev rojstni dan brez običajnih velikih zunanjih manifestacij. Kakor lani ob rojstnem dnevu našega kralja, tako preživlja tudi letos jugoslovenski narod težke, resne čase. Ko je pred letom dni bratska Češkoslovaška doživela usodne dneve, so Jugosloveni s posebnim navdušenjem in posebnim poudarkom pokazali, da se zavedajo, kaj jim je mladi kralj, sin viteškega kralja Aleksandra I., Zedinitelja. Ves narod je tedaj s proslavami rojstnega dne dokazal, da hoče ohraniti za vsako ceno državo, nad katero je zavladal po tragediji v Marseillu Aleksandrov prvorojenec. V težkih časih se izkažeta volja in morala naroda. Pred letom dni smo vsemu svetu povedali z manifestacijami dne 6 septembra, da stojimo kakor en mož za mladim kraljem, da ga ljubimo in da je Peter II. ves naš up in naša nada.

Tudi letošnji rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II proslavljamo v težkih in resnih okoliščinah. V sedemnajsto leto stopa mladi kralj v času, ko stopa Evropa v novo krvavo vojno. Zaradi izrednih razmer letos narod ne bo z zunanjimi manifestacijami pokazal mlademu kralju svojo vdanost, ne bo izrazil svoje radosti z bučnimi proslavami. Kakor v cerkvah se bo narod zbral v prosvetnih domovih in v dvoranah ter bo z dušo in srcem pri svojem mladem kralju Petru II. Še bolj odločno kakor pred letom dni bodo vsi Srbi, Hrvati in Slovenci obnovili obljubo, da hočejo čuvati in ohraniti Jugoslavijo.

Naš mladi kralj dorašča in bliža se dan, ko bo postal polnoleten. Pred tedni je prišel z morja na oddih v Slovenijo. Kjerkoli se je pokazal, ga je narod navdušeno pozdravljal in mu izkazoval svojo ljubezen. Narod se je veselil, ko je videl, kako vzornega, krepkega in vse obetajočega prvega državljana in voditelja je usoda naklonila Jugoslaviji. Narod se je po marsejski tragediji zbral okoli naslednika viteškega kralja in je mobiliziral vse svoje moralne sile v prisegi, da bo izpolnil oporoko očetovo, mladi kralj pa se je pripravljal, da prevzame odgovornosti polno in težko vladarsko dolžnost. S posebno radostjo proslavljamo šestnajsti rojstni dan kralja Petra II., ker je mladi kralj letos dokončal svojo šolsko izobrazbo, dovršil z odličnim uspehom srednjo šolo in se more odslej posvetiti posebnim nalogam, kajti bliža se dan, ko bo polnoleten.

S posebnim veseljem proslavljamo letošnji rojstni dan našega mladega kralja tudi zaradi tega, ker ga doživljamo tik po dneh sklenitve sporazuma med Srbi in Hrvati. Ves narod si je želel pomirjenja in složnega sodelovanja Srbov, Hrvatov in Slovencev, za kar blagopokojni viteški kralj Aleksander I. Zedinitelj ni le žrtvoval za svojega vladanja vseh svojih dragocenih sposobnosti, temveč tudi svoje življenje. Po težki preizkušnji, ki je Srbe, Hrvate in Slovence doletela z marsejsko tragedijo, smo bili vsi prežeti s kraljevo mislijo, da je treba Jugoslavijo čuvati. Aleksandrova oporoka se izvršuje in narodni sporazum je gotovo eden izmed dokazov, da se bo v celoti izpolnila in da bo njegov naslednik zavladal čez dve leti nad enotno, složno, močno, svobodno in neodvisno Jugoslavijo.

Naš mladi kralj nam je v teh težkih časih simbol enotne volje Srbov, Hrvatov in Slovencev, da smo pripravljeni za vsako ceno in tudi z največjimi žrtvami ohraniti svobodo in neodvisnost.

Naj živi kralj Peter II.!

Naj živi kraljevski dom Karadjordjevićev!

Naj živi svobodna in neodvisna Jugoslavija!

Nevtralnost Jugoslavije

Uradna objava vlade — Apel vsemu prebivalstvu

Beograd, 4. septembra. AA. Uradno poročilo kr. vlade o stališču Jugoslavije v današnjem mednarodnem položaju se glasi:

Usodni dogodki, ki se zdaj odigravajo po svetu, nalagajo kr. vladi dolžnost, da še dalje ostane dosledna politiki, ki jo je Jugoslavija odločno izvajala v zadnjih petih letih kr. namestništva s tem, da je skrbno negovala prijateljske odnošaje z vsemi velikimi državami ter pospeševala obstoječe dobre odnošaje z vsemi sosedi in ostala nevtralna pri sporih, pri katerih nista tangirani neodvisnost in integriteta Jugoslavije. Kr. vlada je globoko prepričana, da bo tako najbolje tudi v bodoče služila ne samo življenjskim interesom naroda in države, temveč da bo s takšnim svojim stališčem v mnogočem pomagala ponovno vrniti pomirjenje med narode. Pri izvajanju takšne svoje politike kr. vlada računa v teh težkih časih z brezrezervno podporo vsega našega naroda.

Angleži bombardirali nemške vojne luke

Bombe so povzročile ogromno škodo — Ena nemška križarka se je potopila

London, 5. sept. e. Ministrstvo za letalstvo je izdalo snoči naslednje obvestilo: Snoči so angleške letalske eskadre bombardirale nemške ladje ob vhodu v Kielski preliv. Tam je bilo več vojnih ladij. Angleške letalske sile so se nato vrnile v polnem redu na svoja oporišča.

Wilhelmshaven, 5. sept. e. DNB poroča: Snoči okrog 18. so angleška letala napadla Wilhelmshaven in Cuxhaven. Bombe niso napravile nobene škode. Protiletalska artiljerija je takoj stopila v borbo. Od 12 angleških letal jih je bilo 5 sestreljenih. Sovražna letala so se nato umaknila proti Holandski, da se ognejo zasledovanju nemških lovcev.

London, 5. sept. e. Ministrstvo za informacije objavlja: Včeraj popoldne je kraljevo letalstvo izvršilo uspešen napad na nemški pristanišči Wilhelmshaven in Brumsbüttel na ustju v kielski prekop. Težki bombniki so napadli nemške ladje in povzročili veliko škodo. V Brumsbüttlu so bile napadene vojne ladje, ki so bile zasidrane ob obali. Povzročena je ogromna škoda. Med napadom so zašla angleška letala v hud protiletalski ogenj. Napadla so jih tudi nemška vojna letala.

Nadaljevanje na 2. strani

Nadaljevanje s 1. strani

London, 5. sept. e. **Naknadno javljajo, da se je pri napadu na nemške vojne ladje potopila ena nemška križarka.**

Angleška mornarica zavzela določene položaje

London, 5. sept. e. Angleške pomorske edinice, zlasti pa križarke, so na točkah ki so bile zanje določene v vseh morjih, zavzele svoja mesta. Dozdaj pa angleške vojne ladje še niso imele nobenega spopada s sovražnikom.

London, 5. sept. e. Obvestilo angleške admiralitete št. 1 se glasi: Pričele so se akcije vseh pomorskih sil.

London, 5. sept. e. Ministrstvo za mornarico javlja, da je akcija mornarice v vseh morjih v polnem teku. Dozdaj še ni ministrstvo prejelo nobenega poročila o kakem spopadu. Dover je zaprt za ves blagovni promet.

Francosko vojno poročilo

Pariz, 5. sept. AA. Uradno poročilo z dne 4. septembra zvečer pravi, da se zveze s fronto postopno urejujejo. Francoske pomorske sile so prispele na kraje, ki so jim bili določeni. Letalske sile so začele s potrebnimi izvidniškimi poleti.

Prvi letalski alarm v Parizu

Paris, 5. sept. c. Prvi letalski alarm v Parizu je bil dan davi. Ob 7.30 je bil dan signal, da ni več nevarnosti. Sovražna letala se nad Parizom sploh niso pojavila.

Evakuacija Londona končana

London, 5. sept. c. Uradno javljajo, da je bila snoči evakuacija Londona v predvidenem obsegu končana.

„Nikdar nismo vodili borbe za pravičnejšo stvar kakor danes"

Poslanica angleškega kralja vojnemu ministru Hoaru Belishi

London, 5. septembra. AA. Reuter: **Kralj Jurij VI. je poslal vojnemu ministru Hori Belishu brzojavko, v kateri med drugim pravi, da angleška vojska v toku svoje slavne in dolge zgodovine ni bila nikdar pozvana, da vodi borbo za pravičnejšo stvar, kakor danes. Angleška armada nikoli do zdaj ni stopila v borbo za pomembnejšo stvar ter odločnejšo zaščito svetovne civilizacije kakor danes. Zelo dobro vem, pravi angleški kralj, da se zavedate dolžnosti napram svetovni civilizaciji in da se zavedate dolžnosti, ki jih ima vsak vojak moje vojske in da bodo vojaki te svoje dolžnosti izpolnili z velikim junaštvom. V svoji molitvi bom prosil Boga, da vas ohrani in varuje vsakega posameznika.**

Vojni minister **Hore Belisha se je zahvalil svojemu suverenu za brzojavko, tako v svojem kakor v imenu vseh angleških častnikov in vojakov.**

V Parizu se ni mnogo spremenilo

Življenje gre svojo normalno pot

Pariz, 5. sept. e. Včeraj je bil izdan prvi službeni komunike, v katerem se trdi, da so se pričele vojne operacije na kopnem, na morju in v zraku. Te vesti niso izzvale nobene nervoze niti vznemirjenosti. V Parizu teče življenje v znamenju izpopolnitve priprav proti napadom iz zraka. Ljudje hodijo po ulicah s plinskimi maskami. Avtomobili vozijo zvečer brez luči. Na vseh hišah so okna zastrta z debelimi, gostimi in temnimi zastori, da svetloba ne uhaja na cesto. Avtobusni promet je popolnoma reden, dasi je za polovico manjši kakor običajno. Življenje po ulicah in zabaviščih je normalno. Po gostilnah in kinematografih je polno ljudi, ki razpravljajo o najnovejših vesteh. Četudi ne bi kavarn in zabaviščob 23. zapirali, bi se komaj opazila razlika med sedanjim vojnim stanjem in normalnim časom. Trgovine delajo normalno. Resnica je, da je število osebja manjše, a že so vskočile na izpraznjena mesta ženske, ki se počasi uvajajo v delo. Prijetno presenečenje je izzvala v Parizu vest, da je spet odprta italijansko-francoska meja. Te vesti komentirajo na razne načine, a vsi komentarji se strinjajo v tem, da so v izgledu boljši odnošaji med Francijo in Italijo.

Francosko delavstvo za odločno obrambo

Pariz, 5. sept. e. Delavski sindikati v Franciji so objavili manifest, v katerem se izraža edinstvena volja delavstva v Franciji, da doprinese k zmagi pravice in enakosti zunaj Francije, a k pospešenju in zavarovanju narodne proizvodnje doma. Kot odgovor na nemško propagando v francoskem jeziku po radiu je francoska vlada sklenila, da bo tudi ona po radiu odgovarjala nemškim poslušalcem v nemščini.

Južna Afrika prekinila odnošaje z Nemčijo

Proti predlogu predsednika vlade Herzoga je parlament sklenil, da stopi na stran Anglije

Capetown, 5. sept. e. **Sinoči se je sestal južnoafriški parlament. Predsednik vlade general Herzog je stavil predlog, naj Južnoafriška unija ostane z vsemi evropskimi državami v nespremenjenih odnošajih. Minister pravde general Smuth je stavil spreminjevalni predlog, naj Južnoafriška unija prekine odnošaje z Nemčijo in ostane v neizpremenjeno tesnih zvezah z angleškim imperijem. Parlament je po daljši debati sprejel predlog generala Smutha z 80 proti 67 glasovom. V debati se je general Smuth odločno izjavil za to, da Južna Afrika stoji trdno ob strani Anglije v popolnem soglasju z govorom kralja Jurija VI. na narode imperija. General Herzog pa je izjavil, da ni nobenih dokazov za Chamberlainovo trditev, da hoče Hitler zagospodariti vsemu svetu.**

Južna Amerika se še ni odločila

V svrho določitve skupnega stališča bo prihodnje dni konferenca vseh držav latinske Amerike

New York, 5. sept. c. **Te dni se sestanejo v eni izmed srednjeameriških držav zastopniki vseh držav latinske Amerike, da zavzamejo skupno stališče napram položaju v Evropi.**

Buenos Aires, 5. sept. e. Javno mnenje Argentine zahteva, da države latinske Amerike ostanejo ob strani in se ne vmešajo v mednarodne spore. V zvezi s tem je napravila močan vtis izjava Brazilije, da bo ostala nevtralna. Tisk tolmači v istem smislu tudi izmeno brzojavk med predsednikoma Kolumbije in Argentine. Predsednik Kolumbije Santos je poslal predsedniku Argentine brzojavko, v kateri poudarja potrebo sodelovanja ameriških držav glede na spore v Evropi. Predsednik Ortis je odgovoril z brzojavko, v kateri pravi, da pozdravlja to iniciativo in da je Argentina že ukrenila prve korake v tej smeri ter bo stopila v stike s predstavniki ostalih držav Južne Amerike.

Varnostni ukrepi v Ameriki

New York, 5. sept. AA. Havas: Po objavi vojne v Evropi se nahajajo vse javne ustanove v New Yorku pod nadzorstvom policije, da bi se onemogočila sabotaža. V ta namen je zvišano število stražnikov. Policija varuje konzulate in doke ter mostove in tunele. Pomorsko oporišče v Brooklinu javnosti ni več pristopno. Važnejše tovarne, posebno tovarne letal varujejo privatni detektivi.

Washington, 5. sept. c. **Ameriška vlada je odredila, da mobilizira 110 rezervnih rušilcev za zaščito ameriške obale ter zavarovanje nevtralnosti. Tudi osebje vojne mornarice bo znatno povečano.**

Tudi Madžarska ne bo spremenila svoje nevtralnosti

Budimpešta, 5. sept. e. **Vsi včerajšnji popoldanski budimpeštanski listi prinašajo na prvi strani naslednje obvestilo:**

V zvezi z evropskim konfliktom so se v nekaterih tujih državah razširile vesti in razna ugibanja o sedanjem in bodočem stališču Madžarske. V zvezi s temi vestmi v madžarskih merodajnih krogih poudarjajo, da je v Berlinu in Rimu znano stališče Madžarske in da ni ničesar nastopilo, kar bi moglo vplivati na spremembo tega stališča.

Budimpešta, 5. septembra. AA. Madžarski merodajni krogi kategorično demantirajo, da bi imela vlada namen proglasiti na Madžarskem obsedno stanje.

Vojaški komisarji na Madžarskem

Budimpešta, 5. sept. e. V soboto je stopila v veljavo uredba, da so postavljeni komisarji na vsem ozemlju Madžarske pri vseh okrožnih uradih. Naloga teh komisarjev je, da skrbe za skladnost poslovanja med civilnimi in vojaškimi oblastmi. Po madžarskem zakonu o ustanovitvi vojska se imenujejo komisarji v primeru vojne ali v primeru neposredne vojne nevarnosti.

Inserirajte v „Sl. Narodu"!

Anglija prekinila odnošaje s Slovaško

Bratislava, 5. sept. e. **Angleška vlada je odpoklicala svojega predstavnika pri slovaški vladi v Bratislavi. Prav tako je slovaško zunanje ministrstvo dalo navodilo slovaškemu konzulu v Londonu, da se vrne v Bratislavo.**

Španija proglasila strogo nevtralnost

Burgos, 5. sept. c. **General Franco je po sklepu španske vlade snoči izdal zakon o nevtralnosti Španije, ki se glasi:**

»Ker je prišlo oficielno do nesrečnega izbruha vojne med Anglijo, Francijo in Poljsko na eni ter Nemčijo na drugi strani, proglašam s tem najstriktnejšo nevtralnost Španije v tej vojni, v skladu s španskimi zakoni in mednarodnimi zakoni. — General Franco.«

Iran nevtralen

Teheran, 5. septembra. AA. Reuter: **Vlada je izdala sledeče obvestilo: V času, ko je na žalost izbruhnila vojna v Evropi, sporoča iranska vlada svoj sklep, da ostane nevtralna.**

Eksplozija v Zeppelinovih tovarnicah

Curih, 5. sept. c. **S švicarske meje ob Bodenskem jezeru poročajo, da je prišlo ponoči v tovarni letal v Friedrichshafnu do hude eksplozije. Podrobnosti še niso znane.**

Nemci zadržali angleškega in francoskega poslanika

Amsterdam, 5. sept. c. **Angleški poslanik Henderson je bil davi še vedno na nemškem ozemlju. Nemške oblasti ga bodo pustile čez mejo šele, ko bo nemški odpravnik poslov iz Londona dospel v Rotterdam, kamor je na potu. Tudi francoski poslanik Coulondre je še zadržan v Nemčiji.**

Poljski poslanik je moral 2 dni čakati v vlaku

Kodanj, 5. sept. c. Poljski poslanik Lipski je včeraj prispel v Kodanj, potem ko je moral skupno z vsem osobjem poljskega poslaništva v Berlinu dva dni v vlaku čakati na nemško-danski meji, da je dobil dovoljenje za prestop meje.

Rumunija čaka s puško ob nogi

Ne želi se mešati v konflikte velesil in želi ostati nevtralna, toda budno čuva svoje interese

Bukarešta, 5. sept. e. Včeraj popoldne je bila seja rumunske vlade, ki je trajala od 18. do 20. Nato je bil izdan naslednji komunike:

Ministrski svet je po ekspozeju ministrskega predsednika in zunanjega ministra ugotovil:

1. V državi vladata najpopolnejši red, mir in zaupanje. Edinstvo nacije je dovršeno. Narodne manjšine se nahajajo v skladu z življenjskim ritmom države.

2. Glede zunanje politike je Rumunija sklenila, da ohrani sedanje mirno stališče v sporazumu z vsemi sosedi. V tem smislu je vlada pripravljena, da spet ponudi sklenitev pakta o nenapadanju Madžarski. Vlada je ukrenila tudi vse potrebno za obrambo meja.

Službeni krogi so dobili informacije iz Budimpešte, da se tamošnje javno mnenje in vodeči krogi bavijo z mislijo o organizaciji bloka nevtralnih držav. Hkrati se poudarja, da se vse bolj kaže volja za zaključitev pakta o nenapadanju z Rumunijo.

Vlada je po svojih najbolj pozvanih predstavnikih izjavila, da se zunanja politika Rumunije odlikuje z jasnostjo in preciznostjo, ne sledeč nobenim ideologijam ali drugim smerem, ki prevevajo neke države. Rumunija je globoko miroljubna in pripravljena, da odločno in proti vsakomur brani nedotakljivost svojih meja.

Dogodki niso presenetili Rumunije. Njen narod je trdno strnjen okrog prestola. Vojska uživa splošno zaupanje. Javnost z veliko pozornostjo spremlja dogodke v Berlinu, Londonu in Parizu. Prav tako se posveča največje zanimanje definitivnemu stališču, ki ga bo zavzela Italija.

Predsednik skupščinskega odbora za zunanje zadeve Lugašanu je objavil v »Universulu« članek, v katerem daje neka obvestila v tem pogledu. Bil je pet let rumunski poslanik v Rimu. Po njegovih informacijah je italijanska vlada sklenila, da ostane v stanju čakanja. Gre torej za čakanje, ne pa za nevtralnost. Točno opredeljeno stališče Italije je eno glavnih vprašanj bodočnosti. Lugašanu poudarja, da je za Rumunijo tudi zelo važno, kakšno stališče bodo zavzeli Sovjeti napram bodoči vojni. V istem smislu piše tudi ves ostali rumunski tisk.

Tuje ladje se zatekajo v nevtralna jugoslovenska pristanišča na Jadranu

V splitski luki so že 1 nemška, 1 ameriška in 1 holandska ladja

Split, 5. sept. e. Včeraj je prispel v splitsko luko velik nemški parnik »Egina«, last družbe Nordfolk iz Bremena. Ladja je bila namenjena v Brailo v Rumunijo, pa je med potjo prejela radijsko vest, naj se umakne v nevtralne vode. Na parniku je osem nemških oficirjev in 30 kitajskih mornarjev. V splitski luki se je zasidral tudi italijanski parnik »Mizemo«, ki se je založil s premogom. Poleg tega sta se zatekli v pristanišče dve manjši jahti, ena ameriška in ena holandska. Pričakujejo, da se bo zateklo v pristanišče še mnogo tujih ladij.

Zimski vozni red na Jadranu

Split, 5. sept. e. Kakor je bilo predvidevano, je zaradi mednarodnih dogodkov stopil v veljavo zimski vozni red za plovbo po Primorju. Tako bodo parniki namesto vsak dan pluli med Sušakom in Splitom le trikrat na teden, a med Splitom in Dubrovnikom le po enkrat namesto po dvakrat na dan, kakor do sedaj in kakor so običajno vsako leto vozili do 15. oktobra oktobra.

Italijanom se ni treba vrniti v domovino

Split, 5. sept. e. Konzulat kraljevine Italije je obvestil italijanske državljane na svojem področju, da se jim ni treba vrniti v Italijo.

Veliki Belt zaprt z minami

Kodanj, 5. sept. e. Doznava se, da je Nemčija položila mine pri vhodu v Veliki Belt južno od danskega otoka Lolanda in pri vhodu v Oresund. Vojno ministrstvo Danske je izdalo posebno naredbo za plovbo v danskih teritorialnih vodah.

Nemške ladje so se zatekle v mehiške luke

Mexico City, 5. sept. c. **Nemška ladja »Kolumbus« se je zatekla v luko Veracruz. Skupno je pribežalo v mehiška pristanišča devet nemških ladij.**

V Ameriki zaplenjen nemški parnik

London, 5. sept. AA. Reuter: Nemški trgovski parnik »Kristof Dornum« je bil po poročilu iz Halifaxa zaplenjen v Botwoodu na Novi Zemlji. Posadko so zaprli v Saint Johnu na Novi Zemlji.

Število žrtev „Athenie" še ni ugotovljeno

London, 5. sept. c. Še vedno ni znano točno število žrtev torpedirane ladje »Athenia«. Dve nevtralni ladji sta davi pripeljali 400 potnikov z »Athenie« v Firth of Clyde; zaradi megle sta morali prekiniti vožnjo v Glasgow. Norveška ladja »Knut Nilson« ima na krovu 430 rešencev in je na poti v irsko luko Galway. Ameriški parnik »City of Flint« je rešil osem potnikov, ki so bili vsi ranjeni.

Angleži zavračajo nemške trditve

London, 5. sept. e. V odgovor na nemško trditev, da je »Athenia« naletela na mino, javlja angleška admiraliteta, da na kraju, kjer se je parnik potopil, sploh ni bilo nobene mine.

Nemci odšli iz Londona

London, 5. sept. c. Nemški odpravnik poslov je zapustil London snoči. Odpotoval je skupno z vsem uradništvom nemškega poslaništva in nad 100 drugimi nemškimi državljani.

Nemški Avstrijci morajo zapustiti Anglijo

London, 5. sept. e. Ministrstvo notranjih stvari je obvestilo vse nemške državljane bivše Avstrije, ki so sprejeli nemško državljanstvo po anšlusu, da morajo v najkrajšem času zapustiti angleško ozemlje.

Japonski poslanik v Rimu odpoklican

Rim, 5. sept. e. Japonski veleposlanik pri Kvirinalu je odpoklican. Službeno obvestilo pravi, da odhaja v Tokio, da tam poda poročilo o položaju v Evropi, toda japonski krogi v Rimu zmatrajo, da je veleposlanik dejansko odpoklican in to zaradi spremenjenega stališča japonske vlade napram državama osi Rim-Berlin po podpisu nemško-ruskega pakta.

Novi angleški ministri

London, 3. sept. AA. Reuter. Imenovani so bili novi ministri, ki ne pripadajo vojnemu kabinetu. Za ministra za prehrano je bil imenovan Morrison, ki bo istočasno vršil dolžnost kancelarja vojvodinje Lancasterske. Za ministra za informacije je imenovan lord Mac Milen, za ministra za vojno gospodarstvo pa Ronald Hubert Cross.

Omejitev izvoza v Italiji

Rim, 5. sept. c. Iz Italije je prepovedan izvoz raznih kovin, avtomobilov, letal in nekaterih živil in kemičnih produktov.

Avstralija : Amerika 3 : 2

Pensilvanija, 5. sept. Avstralija si je z zmago nad Ameriko 3:2 osvojila Davisov pokal. V zadnjih dveh singlih je Quist premagal Rigsa s 6:1, 6:4, 3:6, 6:4 ter Brom. wich-Parkerja s 6:0, 6:3, 6:1.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Torek, 5. septembra; katoličani: Lovrenc.

DANAŠNJE PRIREDITVE

KINO MATICA: Rdeča plesalka
KINO SLOGA: Ali Baba in 40 hajdukov
KINO UNION: Pesem sreče
KINO ŠIŠKA: Ramona

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, Miklošičeva cesta 20, Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Torek, 5. septembra: zaprto.
Sreda, 6. septembra: Velika skušnjava. Izven. Znižane cene.
Četrtek, 7. septembra: zaprto.
Petek, 8. septembra: Neopravičena ura. Izven. Znižane cene.
Sobota, 9. septembra: zaprto.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Torek, 5. septembra: Ero z onega sveta. Slavnostna predstava v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja. Izven. Znižane cene.
Sreda, 6. septembra: zaprto.
Četrtek, 7. septembra: Plesni večer na izvirno slovensko simfonično glasbo. Gostuje gdč. Wisiakova. Izven. Znižane cene.
Petek, 8. septembra: Traviata. Gostovanje Zlate Gjungjenac in Josipa Gostiča. Izven.
Sobota, 9. septembra: Trubadur. Gostovanje gdč. Basičeve. Izven. Znižane cene.

Iz Kranja

— **Poslovilni večer Gedža-orkestra,** ki je s svojo ubrano melodioznostjo razveseljeval goste hotela in kavarne »Stare pošte« ter s svojimi koncertnimi točkami zadovoljil tudi resnične ljubitelje glasbe, se je razvil v pravo družabno prireditev, na kateri je vladalo najprijetnejše, kar prisrčno razpoloženje in katere so se udeležili v zelo lepem številu i letoviščarji i domačini. Prav to slovo je pokazalo, kolikšne simpatije so si ti mladi glasbeniki pridobili med trimesečnim bivanjem v Kranju z umetniškim izvajanjem programa in s svojim priljudnim ter prijaznim nastopom. Največ hvaležnosti in razumevanja so seveda pokazale navdušene plesalke s svojimi kavalirji, ki so večer za večerom obiskovali prijazni vrt hotela Stare pošte« in tu omamljeni od zvokov priljubljenega Gedža-orkestra pozabljali na svoje vsakdanje skrbi. Pa tudi drugi so prišli vedno na svoj račun, saj jih je poleg izvrstne godbe tolažila in jim pregnjala tegobe življenja pristna kapljica in prav skrbno in okusno založena kuhinja hotela »Stare pošte«. Prepričani smo, da je tudi agilni in vsevidni hotelir g. Lieber opazil marsikatero skrito solzo v žarečih očeh mičnih plesalk in da jih bo prihodnjo sezono otrl s tem, da zopet povabi simpatične mladeniče Gedža-orkestra na gostovanje v Kranj.

Čitajte širite »Slovenski Narod«!

ŠAH

Brzoturnir centralnega šahovskega kluba za prvenstvo septembra bo 5. t. m. ob 20. v igralnem salonu Zvezde Na klubskem brzoturnirju za prvenstvo avgusta je zmagal Puc s 13 točkami izmed 14 dosegljivih pred Kumljem, Kavečičem in Germekom.

V trenutni duševni zmedenosti v smrt

Skočil je skozi okno na cesto in obležal mrtev

Ljubljana, 5. septembra

Ponoči ob pol 1. so bili reševalci nujno pozvani na Novi trg 1, kjer se je malo prej odigral strašen dogodek. Skozi okno stanovanja v III. nadstropju se je pognal 42letni zasebni uradnik Stanislav P. in obležal na tlaku z zlomljenimi nogami in prebito lobanjo, ves v krvi.

Stanko P., ki je že dolgo časa stanoval v omenjeni hiši pri poštnem upravitelju g. Lapajnetu, je prišel snoči domov okrog 21. Že pri prihodu je govoril nekam zmešano. Poprosil je za čaj, ki mu ga je gospodinja takoj skuhala. Ko ga je izpil, je zopet začel govoriti zmešane stvari, nato pa je odšel v kopalnico in se okopal.

Po kopanju je naenkrat planil na hodnik in zakričal: »Gospa, zatemnite okna!« Potem je nekaj časa gledal okrog sebe, na prigovarjanje gospe pa se je umaknil v svojo sobo. Čez čas je poklical domačega sina Stojana, ki mu je šel kupit cigare in časopis. Kazalo je že, da se je pomiril, naenkrat pa je začel ponovno kričati: »Dol Stojan, kraval je spodaj, jaz vas hočem rešiti!« Govoril je še druge zmešane stvari, slednjič pa se je posrečilo domačim, da so ga zopet pomirili in so še nekaj časa ostali pri njem v sobi, ko je že legel v postelio. Kasneje se je že zdelo, da je popolnoma miren, zato so odšli domači iz sobe, ostali pa so še nekaj časa zunaj na hodniku in pazili, če ne bo zopet vstal. Čez kake tri četrt ure so res čuli, da se je v sobi odprlo okno. Domači sin je takrat hitro odprl vrata in zagledal pred odprtim oknom Stanka v spalni srajci. Zavpil je, v naslednjem trenutku pa se je Stanko že pognal skozi okno in obležal ves razbit na cestišču. Domači so takoj odhiteli na cesto in obvestili o žalostnem dogodku reševalce, ki so bili že po nekaj minutah na mestu. Stanka P., ki je imel zlomljeni obe nogi v členkih, razbito glavo in še druge poškodbe, so v vsej naglici prepeljali v bolnico, kjer pa so mogli ugotoviti samo še smrt. Truplo so nato odpeljali nazaj pred Mestni dom, kamor je prispela kmalu nato komisija, v kateri sta bila policijski zdravnik dr. Lužar in dežurni uradnik g. Mislej. Na odredbo komisije so truplo prepeljali v bolnico, hkrati pa so bili že davi na vse zgodaj obveščeni o dogodku pokojnikovi sorodniki.

Pokojni Stanko P. je bil po rodu Ljubljančan. Bil je mirne narave in zelo priljubljen pri vseh, ki so ga poznali. Pred časom je bil bolan in se odtlej ni najbolje počutil. Že nekaj časa so pri njem opažali znake bolezni v glavi in je šel tudi v smrt v trenutni duševni zmedenosti.

Politični obzornik

Iz notranje politike

Glavni odbor srbske zemljoradniške stranke je imel v nedeljo sejo v Beogradu. Predsedoval je strankin vodja dr. Milan Gavrilović, ki je podal obširno poročilo o notranjem in zunanjem položaju, zlasti pa o zaključenem sporazumu z dr. Mačkom. Za njim je govoril poljedelski minister dr. B Čubrilović, ki zastopa zemljoradniško stranko v Cvetkovićevi vladi. V svojem govoru je predvsem poudarjal, da je vstopil v vlado po predhodnem odobrenju strankinega šeja dr. Gavrilovića in da ostane v vladi, dokler bo strankin glavni odbor to smatral za potrebno. Ko so razni govorniki še izrazili svoje mišljenje o bodočih nalogah stranke, je bila sprejeta resolucija, v kateri se 1. enodušno pozdravlja veliko delo srbsko-hrvatskega sporazuma, 2. z navdušenjem sprejema vstop Hrvatov v vlado, ker se pričakuje, da se bo s sodelovanjem Hrvatov izpolnilo načelo zemljoradniške politike in uveljavila polna demokratska svoboščina v vsej državi in 3. odobrava delovanje strankinega vodstva na čelu z dr. Milanom Gavrilovićem in vstop v vlado dr. Čubrilovića. S seje so bile poslane pozdravne brzojavke kralju Petru, knezu Pavlu in dr. Mačku. — V nedeljo je imelo sejo tudi predsedstvo glavnega odbora JRZ. Predsedoval je ministrski predsednik Dragiša Cvetković. O seji je bil izdan službeni komunike. Komunike ugotavlja: 1. da je JRZ od svoje ustanovitve pa do danes disciplinirano in iskreno podpirala veliko delo narodnega sporazuma, 2. da tudi v novi politični situaciji ne smatra svoje misije za končano, marveč se zaveda, da leži še velik del odgovornosti za pravilno in uspešno oživotvorjenje sporazuma in 3. da je bila JRZ ustanovljena v glavnem z namenom, da združi v se bi vse važnejše frakcije radikalne stranke. Zato smatra predsedništvo JRZ za svojo dolžnost, da nasloni na vse pripadnike nekdanje radikalne stranke apel, da se spričo sedanje situacije združijo v eno politično organizacijo, to je da pristopijo k JRZ, ker je že skrajni čas, da se »vzpostavi naša sloga in naše edinstvo«.

Banovinski odbor JNS v Ljubljani

Preteklo soboto je imel banovinski odbor Jugoslovenske nacionalne stranke za dravsko banovino svojo sejo v veliki dvorani Kazine v Ljubljani. Udeležili so se je skoro brez izjeme vsi člani banovinskega odbora. Predsedoval je dr. Rajar. Prvi je poročal o notranji in zunanji situaciji Ivan Pucelj, za njim pa je dr. Albert Kramer osvetlil z vseh strani med dr. Mačkom in pooblaščencem krone Cvetkovićem sklenjeni sporazum, podčrtal njegov velik pomen za državo in narod, končno pa še podal nazorno sliko mednarodnega položaja. Skupščina je z napeto pozornostjo poslušala izvajanja obeh govornikov in jih nagradila z živahnim odobravanjem. Govorila sta še Milan Mravlje in J. Rebek, nakar je zbor izrekel svojo zahvalo in priznanje obema referentoma za njuno požrtvovalno delovanje, odobril njiju sedanjo politiko in ju naprosil, da tudi v bodoče usmerjata svoje politično delo v pravcu, ki se je izkazal za edino pravilen in vodeč k cilju.

Delavske organizacije pri ministru soc. politike

Minister socialne politike in narodnega zdravja dr. Srdjan Budisavljević je v četrtek sprejel delegacijo URS-a v Beogradu in Glavnega radničkega saveza. Delegacijo je vodil tajnik tega saveza Milorad Belić, ki je ministru vročil posebno spomenico, ki vsebuje vse aktualne delavske zahteve. Te zahteve se nanašajo predvsem na vprašanje delavskega zavarovanja in volitev delavskih zaupnikov. Komunike o tem sprejemu pravi: »Minister socialne politike dr. Budisavljević je pokazal velik interes za aktualna delavska vprašanja, kakor tudi mnogo dobre volje, da ustreže delavskim zahtevam.« — Minister dr. Budisavljević je v četrtek sprejel tudi delegacijo Jugorasa, v kateri so bili delegati iz Beograda, Zagreba in Novega Sada. Na čelu te delegacije je bil tajnik beograjske Delavske zbornice Ljubomir Mitić, ki je tolmačil ministru želje svoje organizacije. Zahteval je revizijo zakona o zaščiti delavcev, o socialnem zavarovanju, o borzi dela in o inspekciji dela. O tem sprejemu čitamo v komunikeju: »Minister dr. Budisavljević je pazno poslušal razlaganja g. Mitića in izjavil, da bo uvaževal upravičene zahteve in predloge Jugorasa v cilju izboljšanja življenjskih pogojev našega delavstva.«

Beseda o vasi in mestu

Sušaški tednik »Primorje« je posvetil uvodnik v svoji zadnji številki vprašanju, ali vse dobro, kar prihaja iz vasi. Svoja zanimiva izvajanja zaključuje: »Krivično je, ako brezobzirno favoriziramo vas proti mestu ali mesto proti vasi, nasprotno, mi moramo v interesu našega nacionalnega življenja spravljati v sklad interese hrvatske vasi in njenih vrlin z interesi in vrlinami pravega hrvatskega mesta. Ako se nam posreči spraviti v sklad te interese, bomo moč neje in bolje povezali vas in mesto med seboj. Na ta način bo ves narod kompaktnejši in močnejši bo odpor nacionalne borbe. Postaviti se moramo na stališče: Ni dobro ono, kar se smatra za dobro ali kar kdo za dobro proglaša, niti ni slabo, kar kdo smatra za slabo, marveč slabo je ono, kar je za nič in kar škoduje, a dobro ono, kar koristi hrvatskim nacionalnim interesom. Dobro, lepo, vzvišeno in koristno za splošne narodne interese moramo sprejeti, pa naj prihaja iz vasi ali iz mesta, slabo in škodljivo moramo preganjati, pa naj prihaja od koderkoli in naj se nahaja kjerkoli. Ako bomo to načelo izvajali, bomo napredovali, bomo kaj dosegli, ako bomo pa drugače postopali, pa bomo samo škodovali svojim hrvatskim nacionalnim interesom in naši mnaporom za svobodo in blagostanje hrvatskega naroda.« — Članek zavzema pravilno stališče, ki bi bilo priporočljivo tudi Slovencem

HIPNOTIZER

— In veš, ljudem je sklenil roke, tako da jih potem pet minut niso mogli ločiti.

— No, to ni nič posebnega. To zna tudi naš župnik. Ko sem se ženil, je sklenil moje roke z nevestinimi in še zdaj ne moreva narazen.

DNEVNE VESTI

— **Kraljica Marija botra deveti hčeri.** Predvčerajšnjim je bil komandant 33. peh. polka v Banjaluki polkovnik Bogdan Majetić, ki je zastopal kraljico Marijo, za botra deveti hčeri siromašnega seljaka Jana Ugrasa iz Stare Rijeke pri Prnjavoru. Visoka botrica je po svojem zastopniku izročila deklici zlato verižico s križcem in večjo denarno vsoto.

— **Kongres zveze planinskih društev** kraljevine Jugoslavije, ki je bil določen za 8. in 9. t. m., je preložen na soboto 30. septembra in na nedeljo 1. oktobra. Vršil se bo v Nišu z enakim programom, kakor je bil že določen in objavljen. Po kongresu so nameravani izleti v planine v okolici Niša. Planinci, ki se želite udeležiti tega kongresa in z njim zvezanih planinskih izletov, se prijavite v pisarni SPD v Ljubljani, Aleksandrova cesta 4-I., najkasneje do 20. septembra t. l.

— **Odpovedan kongres slavistov.** Spričo izrednih razmer kongresa slavistov in filologov ne bo, ker so udeleženci iz tujih držav sodelovanje že odpovedali.

— **Regulacija Save.** Šef terenske tehnične sekcije, ki izvršuje regulacijo Save od meje dravske banovine do Žitnjaka in Rugvice, inž. Karel Bartel je izjavil, da bo struga Save regulirana v treh etapah od Jesenic do Medsave, od Podsuseda do vasi Prečka ter od Zagreba do Jakuševca. Vsa regulacijska dela bodo končana po programu v naslednjih treh letih. Popolna ureditev 80 km dolgega brega Save bo stala okoli 80 do 100 milijonov dinarjev. Vsak meter regulacije stane 1.000 din, šteti pa še niso stroški za visoke obrambne nasipe.

— **Huda nesreča na lovu.** V Hercegovcu pri Daruvaru se je pripetila huda lovska nesreča, ko je lovil direktor Češke banke v Zagrebu Josip Bezdiček s svojim sinom Mirkom. Po dopoldanskem lovu je direktorjev sin Mirko odšel s tovariši na lov na vrane, a je med potjo tako nesrečno padel, da se mu je sprožila puška in mu je naboj raztrgal trebuh. 16letni mladenič, ki je bil učenec 6. razreda realne gimnazije v Zagrebu, je pred prihodom v bolnišnico izdihnil.

— **Zločin v vlaku.** V vlaku, ki je včeraj prispel v Osijek iz Djakova, so našli v tovornem vagonu mrtvega 37letnega Mija Brkića, doma iz Punitovca. Ugotovili so, da je Brkića zaklal neki Marko Milanović. Milanović se je maščeval, ker ga je Brkić pred dvema letoma ranil v pretepu z nožem. Milanovića so izročili sodišču.

— **Zagrebčanka aretirana v Južni Ameriki.** Neka Zagrebčanka, žena gradbenega podjetnika, ki je pred meseci pobegnila iz Zagreba v Južno Ameriko s svojim ljubimcem in z moževimi 550.000 din, je bila pred dnevi aretirana v Buenos Airesu.

* **Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«** — s pravico javnosti — **Ljubljana, Domobranska c. 15, vpisuje sedaj redno vsak dan dopoldne in popoldne tudi na praznik.** Zavod je potrjen od ministrstva trgovine in industrije ter ima vse prednosti sodobnega in odličnega učnega zavoda. — Šolsko izvestje in prospekt brezplačno na razpolago osebno ali pismeno.

— **Dijaški koledarček za šolsko leto 1939-40** je pravkar izšel. Uredil ga je uredniški odbor »Naše volje«, natisnila pa ga je Narodna tiskarna. To je vendar enkrat koledarček, ki v vsakem pogledu ustreza slovenskemu dijaku. Je krasno urejen, lično opremljen, raznočno tiskan in vsebuje poleg rubrik, ki so dijaku neobhodne za šolo, celo vrsto koristnih podatkov, tako pouk o narodno obrambnem delu, člančič o bratstvu z Bolgari, francoske in nemške glagole, pouk o socialni in politični ureditvi Jugoslavije, potem matematične formule, važne geografske, astronomske in kemijske podatke, pouk o prvi pomoči, članek o vojni mornarici, pouk o oznakah na motornih vozilih, Morsejevo abecedo in še mnogo drugega, vseskoz zanimivega in poučnega gradiva. Bo samo v interesu slehernega našega dijaka, če si takoj nabavi dijaški koledarček.

— **Izlet v južno Srbijo** z minimalnimi stroški priredi Tujskoprometna zveza v Ljubljani v dneh od 16. do 25. septembra letos. Prijave v vseh biljetarnicah Putnika do 10. t. m. 427—n.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno in spremenljivo vreme z manjšimi padavinami. Davi je nekoliko deževalo v Ljubljani. Najvišja temperatura je bila včeraj v Splitu 31, v Dubrovniku in Kumboru 28, v Zagrebu, Sarajevu in na Rabu 27, v Beogradu in na Visu 26, v Ljubljani 25, v Mariboru 24.9. Davi je kazal barometer v Ljubljani 761, temperatura je znašala 17.6.

Mariborske in okoliške novice

— *Mariborska sokolska društva* imajo interno proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. v Sokolskem domu jutri s pričetkom ob 10. dopoldne. Zbirališče ob 9.45 v Sokolskem domu v krojih. Ostali v civilu z znakom. — Meddruštveni odbor mariborskih sokolskih društev.

— *Proslava in razvitje prapora* Sokolskega društva Maribor I. je preložena na 10. septembra.

— **Zdravniško dežurno službo** za nujno zdravniško pomoč ima jutri na praznik rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. zdravnik OUZD dr. Stanko Pogrujc, Maribor, Tyrševa ulica 14.

— **Nočno lekarniško službo** imata tekoči teden Minarikova mestna lekarna na Glavnem trgu, tel. 25-85 ter Memsova lekarna pri sv. Roku na vogalu Meljske in Aleksandrove ceste, tel. 25-32.

— **Mariborsko vreme.** Maksimalna temperatura 28, minimalna 13.5.

— **Naša tekstilna industrija zopet ogrožena.** V zvezi z evropskimi dogodki je zopet ogrožena mariborska tekstilna industrija. Verjetne so omejitve obratovanja, ker se zopet poraja vprašanje dobave surovin. Nabava surovin je znova otežkočena, ker ni na razpolago tujih valut. Tako se je naša tekstilna industrija znašla v novih težkočah, prizadetih pa je seveda tudi na tisoče delavcev in nameščencev.

— **Policijske določbe za čas vpoklica rezervistov.** Na osnovi čl. 66 in 67 zakona o not. upravi se zaradi preprečenja pijančevanja in izgredov po vojaških rezervistih v dneh od 4. t. m. do nadaljnjega odreja: V času, ko traja vpoklic, je imetnikom gostilniških in kavarniških obratov prepovedano vsako točenje in prodajanje alkoholnih pijač rezervistom in njihovim spremljevalcem. Vsakomur je prepovedano v tem času pod kakršnimkoli imenom prodajati rezervistom in njihovim spremljevalcem alkoholne pijače, jih za nje kupovati in nositi. Rezervistom in spremljevalcem ni dovoljeno nositi s seboj alkoholnih pijač. Prestopki te naredbe se bodo kaznovali po čl. 69 zak. o not. upravi z globo 10 do 500 din, oziroma ob neplačilu globe v odrejenem roku z zaporom od 1 do 10 dni ter odvzemom alkoholnih pijač, ki bi jih nosili s seboj rezervisti ali njih spremljevalci. Ta naredba stopi v veljavo dne 4. septembra 1939 in velja do preklica.

— **Mariborske tržne cene.** V smislu poročila št. 35 mestnega tržnega nadzorstva so na mariborskem trgu naslednje cene: goveđina 6 do 12, teletina 6 do 10, svinjsko meso s kostmi 13 do 14, svinisko meso izluščeno 13 do 15, salo 14 do 16, slanina 16, krompir 0.75 do 1.75, merica 6 do 7, čebula 2 do 3, česen 5 do 8, kislo zelje 3 do 4, karfijola (kom.) 1 do 8, hren 8 do 10, paradižniki 1.50 do 4, fižol v stročju 2 do 5, luščen grah liter 10 do 12.50, jabolka 2 do 4, hruške 2 do 5, suhe slive 8 do 12, črnice 1.50 do 2, breskve 4 do 8, grozdje 5 do 10, brusnice 7.50 do 8. Žito: pšenica in proso 1.75, rž in ječmen 1.50, koruza 1.25 do 1.50, oves 1, ajda 1.50, proseno pšeno 3.50, fižol 2.50 do 3.50, ribe belice 8, morske ribe 10 do 22, domači raki 15 do 20, smetana 7.50 do 10, mleko 1.50 do 2, surovo maslo 24, čajno maslo 28 do 30, domači sir 10, kokoši 20 do 30, piščanci 20 do 50, gosi 35 do 40, purani 35 do 45, race 13 do 16, sladko seno 80 do 90 za 100 kg, kislo seno 70 do 80, otava 80 do 95, detelja 90 do 100, lucerna 45 do 50, pšenična slama 40 do 45 din.

— **Odprta noč in dan so groba vrata.** V Frankopanovi 15 je umrla skladiščnikova žena Alojzija Zavernik, stara 50 let, v splošni bolnici zasebnica Marija Riedl, stara 49 let, v Studencih, v Krekovi ulici 6, pa je umrl 83letni upokojeni železničar Peter Trunk. Žalujočim naše globoko sožalje!

— **Smola.** Nemška oblastva so predala našim obmejnim oblastem 5 delavcev, doma iz Orahovca v savski banovini, ki so jih zalotili v nekem tovornem vagonu v Špilju in ki so skušali priti skrivaj v Nemčijo. Pri zaslišanju na tukajšnji policiji so delavci izjavili, da so se v št. Ilju seznanili z nekim moškim, ki jih je spravil proti nagradi 750 din v št. Ilju v tovorni vagon, s katerim so skušali priti preko meje, imeli pa so smolo, ker so jih Nemci v Špilju zajeli. V zvezi s tem so sedaj sentiljski orožniki izsledili dotičnega moškega, ki je uboge delavce spravil preko meje. Je to neki 38letni zidarski pomočnik Miha Žunko iz Štrihovca, pri katerem so še našli denar, ki so mu ga izročili osleparjeni delavci.

— *Velike tatvine kovin.* V tovarni Walterja Alberta so bile odkrite velike tatvine. V zadnjih 14 dneh sta bila demontirana z raznih strojev, ki niso obratovali, medenina in baker, tako da je tovarna oškodovana za približno 40.000 din. Tatovi so baker in medenino prodali nekemu mariborskemu trgovcu. Te dni je bilo vlomljeno tudi v prostore Lojzeta Volkerja v Kersnikovi ulici. Tatovi so mu odnesli razne predmete v vrednosti 5000 din.

— **Osumljen požiga lastne domačije.** V Rožengruntu v Slov. goricah je uničil požar domačijo posestnika Antona Urbančiča, ki je oškodovan za okoli 30.000 din. Z domačijo je zgorelo 6 krav, ki jih niso mogli pravočasno rešiti. Preiskava je dognala, da je bil požar podtaknjen in so orožniki zaradi suma požiga aretirali Antona Urbančiča, ki pa je pri zaslišanju tajil vsako krivdo.

— **Bela kuga.** Selniški orožniki so ovadili tukajšnjemu državnemu tožilstvu 33letno žagarjevo ženo Angelo Pušnik, ki je proti nagradi 100 din odpravila številnim ženskam telesni plod. Neka njena žrtev se je morala zateči v tukajšnjo bolnico, in tako so prišli nečedni posli na dan.

— **Krvava nedelja.** 11 žrtev pretepov se je zateklo v mariborsko bolnico. Vsi so postali žrtev alkohola, ki je zlasti preteklo nedeljo omamil mladeniče. Težko ranjeni so delavec Karel Breznik, ki mu je neki tovariš v Račah zabodel nož v hrbet nadalje Srečko Žoher, ki je bil v neki gostilni v Dogošah takisto zaboden z nožem v hrbet, ter Mehmed Kopandžić, ki je postal žrtev pretepa v neki studenški gostilni. Kopandžić ima zabodljaje na rokah in hrbtu. Ostali poškodovanci so lažje ranjeni. — Razen tega so prepeljali v bolnico posestnika Rudolfa Šilca iz Spodnje Senarske, ki je s svojim motornim kolesom tako nesrečno padel, da je obležal s hudimi poškodbami na rokah in glavi.

Iz Ptuja

— **Markovci pri Ptuju** so dobili nov sokolski dom, ki so ga v nedeljo slovesno otvorili. Novi dom je dobil ime po pokojnem br. Pivku. Sokolska četa v Markovcih je že od vsega početka zelo agilna, čeprav so ji delali povsod ovire, vendar pa se ni ustrašila naporov ter si je zgradila lastno streho. Markovčani so priredili gostom lep sprejem. Kot prvi je pozdravil goste br. Kostanjevec. Dom je otvoril starosta matičnega društva Sokola v Ptuju br. dr. Šalamun. Govorili so nato še br. dr. Milan Gorišek od Sv. Lenarta v Slov. gor., odvetnik Janko Šegula in drugi. Slovesno blagoslovitev je opravil domači župnik. Svečanosti so se udeležili tudi zastopniki Slovenskih fantov v krojih, ki so bili ves čas navzoči. S tem so pokazali tako eni kakor drugi, da je treba v našem okraju složno delati in da morajo izginiti vse sovražnosti. Po slovesni otvoritvi se je razvila prav prijetna zabava, ki je trajala pozno v noč. Udeležba je bila nad vse veličastna.

— **Tovorni avto z moko se je prevrnil v Dravo.** Na banovinski cesti Borl—Dubrava, ki je na gotovih mestih zelo ozka, se je pripetilo že več nesreč. Cesto sicer vsako leto postopno razširjajo, vendar pa bi se morala temeljito rekonstruirati, ker se razvija po njej zelo velik promet, zlasti s težkimi tovornimi avtomobili. V nedeljo ponoči je vozil po tej cesti tovorni avtomobil spedicijske tvrdke Kovač iz Tržiča, ki je prihajal iz Varaždina s tovorom okoli 6 ton moke. Na mestu, kjer cesto popravljajo, se je moral šofer izogniti na skrajni rob ceste, pri tem pa je avtomobil izgubil ravnotežje in zdrknil po nabrežju v Dravo. K sreči sta se šofer in spremljevalec še pravočasno rešila iz kabine ter s plavanjem rešila. Škode je okoli 30.000 din. Avtomobil s prikolico so naslednjega dne potegnili iz Drave.

PREMIERA francoskega filma
Film o internacionalni špijonaži **RDEČA PLESALKA** (MATA HARI)
VERA KORENE, JEAN WORMS, JEAN GALLAND. — Ob 16., 19. in 21. uri
KINO MATICA, tel. 21-24

Danes nepreklicno zadnjikrat ob 16., 19. in 21. uri:
KINO SLOGA, tel. 27-30 **ALI BABA in 40 HAJDUKOV**
Vesela in zabavna filmska komedija.

DANES NEPREKLICNO ZADNJIKRAT!
DEANNA DURBIN
povsod obožavana mlada pevka in umetnica poje v svojem najnovejšem filmu lepe popevke in Gounodovo »Ave Marijo« s spremljevanjem dunajskega deškega zbora
Ob 16., 19. in 21. uri. Ne zamudite!
Zabavna veseloigra z lepim petjem:
Pesem sreče
KINO UNION, tel. 22-21

Sokoli, naši obmejni čuvarji

Krasen uspeh šentiljskega sokolskega slavja — Tudi hočki Sokoli so se odlično izkazali

Maribor, 4. septembra

Nedeljski nastop šentiljskega Sokola je privabil veliko množico obmejnega prebivalstva in obmejnega sokolstva v naš obmejni Št. Ilj. Maljivo in vztrajno se je pripravljal šentiljski Sokol za svoje učinkovito nedeljsko slavje. Po prihodu popoldanskega vlaka iz Maribora, ki je bil nabito poln, se je razvila na telovadišču veličastna povorka, ki je bila deležna navdušenega vzklikanja množice občinstva. Po prihodu na telovadišče je sledil bogat, slikovit telovadni spored, ki je izpričal disciplinirano izvežbanost in strumnost vseh nastopajočih oddelkov, ki jim je množica izkazala toplo, prisrčno priznanje. Starosta Ivan Roglič, ki ima velike zasluge za razvoj sokolske misli v Št. Ilju, pa je v svoja izklesana izvajanja zajel vodilne smernice vzvišenega sokolskega programa.

Po končanem uspešnem nastopu se je razvila prijetna sokolska veselica, ki je vse udeležence združila v prisrčnem bratskem razpoloženju. Nedeljsko slavje je razodelo moč sokolske misli, ki prodira med naše obmejno ljudstvo.

Pa tudi hočki Sokoli so pokazali s svojim nastopom preteklo nedeljo lep uspeh. Nastopajoči oddelki so želi živahno odobravanje velike množice sokolskega in sokolstvu naklonjenega občinstva, ki je prihitelo k prisrčni manifestaciji hočkega Sokola. Navzlic oviram, s katerimi se morajo boriti Sokoli v Hočah, stopajo neustrašno po začrtani poti, ki jih ne more odvrniti od postavljenih ciljev. Hočko sokolstvo je pokazalo, kako globoko zasidrana je sokolska misel v prebivalstvu našega Dravskega polja.

Gledališki repertoarni načrt za l. 1939-40

Maribor, 4. septembra

Gledališka uprava objavlja novi repertoarni načrt iz katerega se bodo črpala dela za sezono 1939-40.

Drama: slovenska dela: Cankar-Skrbinšek »Hlapec Jernej in njegova pravica«, Finžgar »Veriga«, Golouh »Krisalida«, Kreft »Celjski grofje«, — **srbohrvaška dela:** Senečić »Slučaj z ulice«, Plaović-Djoković »Slovo na mostu«, Nušić »Mister Dolar«. — **ruska dela:** Čehov »Utva«, Gorki »Na dnu«, Ostrovskij »Gozd«, Tolstoj-Bor »Vstajenje«, — **angleška dela:** Milne »Gospod Pim prihaja mimo«, O'Neill »Ana Christie«, Shakespeare »Othello« in »Hamlet, Shaw »Licemerci«, — **italijanska dela: Benedetti »30 sekund ljubezni«, Goldoni »Lažnik«, — francoska dela: Molière »Namišljeni bolnik«, — nemška dela: Klabund »Praznik cvetočih črešenj«, Schiller »Kovarstvo in ljubezen«, — špansko delo: Lope de Vega »Pametna norica«, — finsko delo:** Vuolijoki »Žene na Niskavuoriju«, — **norveško delo:** Hamsun »V krempljih življenja«, — **madžarsko delo:** Bekefi »Neopravičena ura«.

Opera: Risto Savin »Lepa Vida«, Auber »Fra Diavolo«, Puccini »Tosca«.

Operete: Beneš »Navihanka«, Friml »Rosemarie« Jones »Geisha«, Planquette »Cornevilleski zvonovi«, Rasberger »Zaroka na Jadranu«.

Morebitne druge uspele slovenske in tuje novosti niso izključene.

Razstava gob na velesejmu

To je prva razstava gob ne le v naši državi temveč na vsem Balkanu. Organizator razstave se je potrudil, da poda obiskovalcem čim jasnejši pregled slikovitih gobjih družin in skupin. Navidezno bolj ali manj podobne si gobe bodo razstavljene skupaj, da si bo mogel gledalec zapomniti razlike, ker niso vse enake vrednosti, temveč so večkrat užitne in gobam površno podobne tudi take vrste, ki so manjvredne, neužitne ali celo strupene. Zato si je treba vsako razstavljeno gobo pazljivo ogledati od vseh strani: po vrhu klobuka, pod klobukom in po kocenu. Tu velja nauk: opazuj in primerjaj!

Ker še ne vemo, katere vrste gob se bodo tokrat (v začetku septembra) dobile v naravi (odvisno od vremena), si je razstavljalec pomagal tudi z modeli, ki so res umetniško izdelani, da popolnoma odgovarjajo naravnim gobam po barvi in obliki. Vseh modelov je 123, med temi predstavlja 54 modelov užitne gobe. Ako si vsak obiskovalec dobro zapomni le polovico razstavljenih užitnih gob, je ogromno pridobil.

Kakor je previdnost pri gobah potrebna, prav tako pa je prevelika bojazljivost neupravičena. Strupene gobe so na razstavi vidno označene kot take. Prav tako je jasno zapisano, katere gobe so sumljive ali neužitne, oziroma kdaj so katere gobe užitne n. pr. le v mladosti, le prekuhane, le brez vrhnje kožice itd. Sploh veljaj za neizkušene gobarje načelo, naj vsako gobo prekujajo in vodo odlijejo, četudi izgube gobe pri tem mnogo na dobrem okusu.

V prvi vrsti si je treba dobro zapomniti tiste razstavljene gobe, ki so zaznamovane s križcem ali celo z dvema križcema in z napisom: strupena, hudo strupena; nadalje vse gobe, pri katerih je zapisano: sumljiva ali neužitna. Ako imamo v naravi dovolj dobrih gob, lahko pustimo vse tiste, ki imajo označbo manjvredna.

Opustiti se mora zastareli in popolnoma neresnični nauk, da so strupene vse gobe, ki prerezane ali pretrgane počrnijo ali pomodrijo; nadalje vse gobe, ki izcejajo sok (mleko). Ravnotako ni res, da strupena goba med kuhanjem ali praženjem počrni srebrno žlico ali čebulo. Kdor se drži teh zastarelih naukov, pušča v gozdu prav dobre gobe, a more se smrtno zastrupiti z gobami, ki ne kažejo takih znakov, n. pr. strupeni kukmak ali krompirjevka (amanita phalloides), ki je bela, zelenkasta ali rumenkasta.

Še enkrat: oglejte si dobro razstavljene gobe in primerjajte!

A. B.

Iz Ljubljane

Omejitev proslav na kraljev rojstni dan

Agencija Avala objavlja:

Povodom rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. bodo službe božje po vseh cerkvah in molilnicah ter običajni sprejemi pri pristojnih zastopnikih oblasti.

Javne manifestacije, sprevodi in baklade letos izostanejo.

★

—lj **Proslava kraljevega rojstnega dne v Ljubljani.** Ker na kraljev rojstni dan 6. septembra odpadejo vse javne manifestacije po ulicah in cestah, kakor n. pr. vse vojaške parade in revije ter civilni sprevodi in baklade, je župan mesta Ljubljane dr. Juro Adlešič sklical slavnostno sejo mestnega sveta ljubljanskega v proslavo rojstnega dneva Nj. Veličanstva kralja Petra II. Pri slavnostni seji bodo zapeli združeni pevski zbori Jenkovo »Molitev«, župan dr. Juro Adlešič bo govoril prigoden govor, nato bodo pa združeni pevski zbori zapeli »Slovenec, Srb, Hrvat« in godba »Sloge« bo zaigrala državno himno. Slavnostna seja mestnega sveta se prične v sredo zvečer 6. septembra točno ob 20. in jo bo oddajala tudi radio postaja, na kar opozarjamo vse naročnike radia in vso ljubljansko in slovensko javnost. Da se občinstvo ne bo zbiralo po ulicah in cestah, odpade tudi razsvetljava privatnih domov, pač bo pa slavnostno dekorirana mestna hiša. Vabimo Ljubljančane, da rojstni dan Nj. Veličanstva kralja Petra II. praznujejo z udeležbo pri cerkvenih opravilih, zvečer pa narodni praznik kraljevega rojstnega dne obhajajo dostojno na svojih domovih. Okrasite domove z zastavami!

—lj **Šolske in damske torbice, aktovke, kovčke — ERJAVEC, trgovina usnja Stari trg 18, Ljubljana.**

—lj **Psihografolog Karmah** sprejema obiske do 20. sept. od 9—12 in od 15—19 v Ljubljani, hotel »Soča«, Sv. Petra cesta.

Iz Radeč

Šolska vest. V tukajšnjo ljudsko šolo je bila imenovana učiteljica gdč. Potokarjeva iz Olševka. Šola ima 417 šoloobveznih otrok. Na vsakega učitelja pride povprečno 46 otrok. Šolska sveta maša je bila preteklo soboto ob 9. dopoldne. Strokovnonadaljevalna šola s trgovskim oddelkom se bo pričela v soboto 7. t. m. ob 13. V šoli naj se zglase vsi učenci.

Sokolsko gledališče. Preteklo soboto zvečer so vprizorili naši naraščajniki dobro uspelo igro »Stari in mladi«. Igralci so igrali precej dovršeno. Žal, da je bilo manj obiskovalcev. Mnogo jih je rajši sedelo pri radijskih aparatih in poslušalo svetovnopolitične vesti. V novozgrajenem Sokolskem domu je bila to druga igra. Dvorana je precej velika in obsežna ter zelo pripravna za najraznovrstnejše prireditve.

— **Kongres pravnikov** bo v Rogaški Slatini in Mariboru od 25. do 27. septembra. Zagotovljen je 75odst. popust na železnici za vse udeležence. Rok za prijave je podaljšan do incl. 7. septembra, da se omogoči udeležba tudi onim, ki se doslej še niso prijavili.

Smrtna nesreča

Radeče, 3. septembra.

Pretekli petek okrog pol 9. zvečer je peljal posestnik g. Franc Kajič iz Podkraja pri Radečah težko naložen voz drv iz gozda v Jagnjenici. Vozeč po klancu navzdol je skušal zavreti voz. Po nesreči je pri tem padel pod kolesa, ki so ga povozila do smrti. O nesreči so bili obveščeni domači in oblasti. Truplo so prepeljali v tukajšnjo mrtvašnico. Danes ob 3. popoldne smo ga ob asistenci domače duhovščine pokopali na tukajšnjem župnem pokopališču. Pogreba se je udeležila šolska mladina iz Podkraja pod vodstvom šolskega upravitelja g. Mirka Skalina in številnih domačinov. Pokojnik je bil namreč dolgo let predsednik krajevnega šolskega odbora v Podkraju. Med domačini je bil splošno priljubljen. Naj mu bo zemlja lahka! Preostalim naše sožalje!

Raztresenost in pozabljivost slavnih ljudi

Znana je zgodba o profesorju, ki je v raztresenosti izročil svojo ženo gledališki garderobierki ter jo je sam mahnil s svojim dežnikom na svoj sedež v parter. Žena je zaradi tega zahtevala ločitev zakona. Znano je, da so učenjaki raztreseni, a morda še bolj raztreseni in pozabljivi so slavni državniki in slavni igralci.

Roosevelt izgubi povprečno en žepni robec na dan, izgubi ga kjerkoli, na pisalni mizi, v avtomobilu ali na cesti, ko odzdravlja svojim oboževalcem. Zbiralci in Rooseveltovi oboževalci s strastjo zbirajo Rooseveltove izgubljene robce. Žal pa uporablja prezident navadne robce, ki nimajo posebnega monograma, zato je avtentičnost Rooseveltovih robcev težko dokazljiva.

Čangkajšek uporablja, kakor je povedala njegova žena, samo tenke in barvaste svinčnike. Porabi jih kakih deset na mesec, a njegove skrbi so tako velike, da vsaj začasno izgubi najmanj desetkrat na dan svoj svinčnik. Včasih išče svinčnik, katerega drži v roki.

Charlie Chaplin je skoraj bolesten pozabljivec in raztresenec. Izgublja pisma, polnilna peresa, beležnice, denarnice, klobuke, površnike. Nekoč je izgubil celo svojo tajnico, ki je v neki veliki restavraciji zaspala za mizo po celodnevnem napornem delu.

Jurij VI., angleški kralj, včasih izgubi svoje polnilno pero ali svoje rokavice. Pripetilo pa se mu je tudi že, da je izgubil svojo melono-polcilinder.

Litvinov, bivši ruski komisar za zunanje zadeve, ima navado vtakniti svoje rokavice v desni žep spodnjega suknjiča, toda vedno pozabi, kam je dal rokavice in jih išče po vseh žepih, potem se spomni, kje so. Izgubil je tudi že denarnico in nekoč celo potni list.

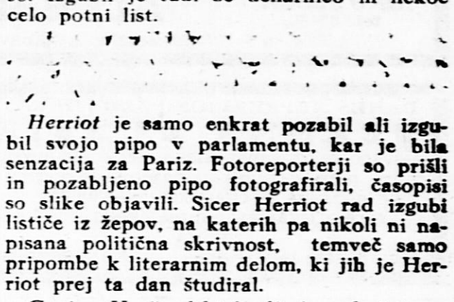

Herriot je samo enkrat pozabil ali izgubil svojo pipo v parlamentu, kar je bila senzacija za Pariz. Fotoreporterji so prišli in pozabljeno pipo fotografirali, časopisi so slike objavili. Sicer Herriot rad izgubi lističe iz žepov, na katerih pa nikoli ni napisana politična skrivnost, temveč samo pripombe k literarnim delom, ki jih je Herriot prej ta dan študiral.

Gustav V., švedski kralj, je nekoč izgubil svojo uro, ki ima četverokotno obliko. Na francoski rivieri, kjer prebije vsako leto nekaj tednov, in se udeležuje teniških turnirjev, rad pozabi na svojem stolu cigaretno dozo.

Razgovor z eksperimentalnim psihografologom F. T. Karmahom

Naš znameniti eksperimentalni psihografolog F. T. Karmah, ki se je mudil nedavno več časa tudi v Franciji in Belgiji, je prispel zopet v Ljubljano, odkoder odide na novo turnejo po Jugoslaviji in Bolgariji. Ker bo slavil v kratkem petnajstletnico svojega uspešnega strokovnega dela, je podal našemu poročevalcu nekaj zanimivih izjav o svojem dosedanjem delu, kakor tudi o splošnem razvoju moderne znanstvene eksperimentalne psihografologije. **Predvsem nas je zanimalo vprašanje, kaj ga je napotilo, da se je posvetil psihografologiji kot življenjskemu poklicu?**

»Proučevanje človeškega značaja,« je dejal F. T. Karmah, »me je zanimalo že v dijaških letih. K temu me je gnal neki notranji nagon, temelječ na gotovo prirojeni intuiciji. Že čisto mlad sem se zanimal tudi za pisavo svojih sošolcev in drugi ljudi. Dasi še nisem imel pravih pojmov o grafologiji, sem vendar napovedoval stvari, ki so zbujale zanimanje. Tako sem odkril v sebi talent in se zlasti tudi na prigovarjanje drugih ves posvetil tej stroki. Po preštudiranju cele vrste del o moderni psihografologiji, sem se napotil končno na študije v Švico, odkoder sem se šel izpopolnjevat pozneje še v Nemčijo in Francijo. Tako sem se seznanil z eksperimentalno psihografologijo kot znanostjo in se pričel uveljavljati v praksi. Doseženi rezultati so me vzpodbujali k vedno nadaljnjim korakom. Uspehi so se množili. Sprva se je omejevalo moje delovanje le na Slovenijo, potem se je raztegnilo na vso Jugoslavijo in dalje po Evropi.«

Kje vse ste doslej že nastopali?

»V svrho študija in prakse sem prepotoval večino Evrope. Bil sem razen po vsej Jugoslaviji še v Grčiji, Bolgariji, Turčiji, bivši Avstriji in Češkoslovaški, Nemčiji, Holandiji, Belgiji, Angliji, Franciji, Švici in Italiji. V nekaterih omenjenih državah sem se mudil ponovno po več mesecev. Moje delo je našlo povsod popolno razumevanje in moje ime je postalo splošno znano. Odkrito moram priznati, da so me skoraj povsod sprejemali kot Jugoslovana zelo uslužno. Po vseh velikih evropskih mestih skoraj ni večjega lista, ki še ni pisal o meni in objavil moje slike. V pariških, londonskih, amsterdamskih, bruseljskih, rimskih, milanskih, tržaških, sofijskih, atenskih in drugih dnevnikih so izšli interwjuvi z menoj. Ponekod so mi posvetili kar cele strani. V Jugoslaviji pa seveda ni lista, ki še ne bi bil pisal o mojem delu.«

V svojem arhivu hrani F. T. Karmah vse, kar se je doma in v tujini pisalo o njem, in to je cela skladovnica. Z vsem tem gradivom bi se dale napolniti debele knjige. Vsi pa priznavajo, da je naš mojster največji sodobni znanstveni psihografolog ne samo v Jugoslaviji, ampak tudi vsega evropskega jugovzhoda. Zato so nas zanimali njegovi uspehi tudi konkretno.

»O tem bi vam mogel pripovedovati dneve in tedne,« je dejal naš mojster. »Naj vam zadostuje, da sem analiziral doslej dosti nad 50.000 rokopisov ljudi vseh starosti, spolov, poklicev in narodov od otrok, ki komaj hodijo v šolo, pa do znanih državnikov, diplomatov, filmskih zvezdnic in zvezdnikov, velegospodarstvenikov itd. Mo je analize so bile često sprejete kot senzacije in moje uresničene napovedi so zbujale največjo pozornost. Moram vam pa priznati, da se je ogromna večina ljudi, ki se je zatekla k meni po analize značaja in nasvete, zanimala pred vsem za stvari, ki so se nanašale na ljubezensko in zakonsko življenje. Nesrečne ljubezni in nesrečni zakoni so bili glavni predmet večine konzultacij. Šele daleč za temi prihajajo stanovske in poslovne zadeve, potem zadeve zvez, zdravstvenih dispozicij itd.«

Ali so vaši, na podlagi analiz značaja po pisavi dani nasveti, imeli dostikrat uspeh?

»Uspeh bi lahko imeli vsaj v 90 od 100 primerov, ako bi se jih ljudje držali in se točno ravnali po dobljenih navodilih. Kadar so to storili, uspeh ni izostal, kadar so jih pa prezrli, se je žal večinoma uresničilo tisto, kar bi se bilo lahko preprečilo. Doživel sem nešteto velikih tragedij, ki so se odigrale samo zato, ker se ljudje iz nevere ali iz kakih drugih vzrokov niso hoteli ravnati po navodilih, ki so izvirali iz analiz njihove pisave. Pozneje so seveda to bridko obžalovali. Lahko bi vam pokazal kup pisem, ki so mi jih v takih primerih napisali. Še več pa bi vam mogel pokazati zahval.«

Ali je moderna eksperimentalna psihografologija v zadnjih letih napredovala?

»V zadnjih 15 letih, odkar se z njo intenzivno ukvarjam, je napravila ogromne korake naprej in je danes že dosegla, da ji noben resen človek ne odreka več znanstvene veljave. Na nekaterih velikih univerzah so se ustanovile že stolice za to novo znanost, o njej se pišejo razprave v najuglednejših psiholoških, pedagoških, medicinskih, kriminoloških in drugih strokovnih revijah, a izhajajo tudi revije, ki so ji v celoti posvečene. Poslužujejo se je v vseh panogah javnega življenja in vedno bolj si utrjuje zmagoslavno pot v veliko bodočnost, ki jo še čaka. Moram pa priznati, da se mora prav v Jugoslaviji boriti z mnogo večjimi težkočami, kakor drugod. Pri nas je še zelo veliko ljudi, ki menijo, da je psihografologija neke vrste »vedeževanje«. Krivi so tega v prvi vrsti šarlatani, ki se posebno v zadnjem času množe kakor gobe po dežju, zlorabljajoč ljudsko lahkovernost. Dokler pri nas v tem pogledu ne bo reda, si psihografologija ne bo priborila tistega upoštevanja in spoštovanja, ki ga zasluži. Vendar sem prepričan, da ni več daleč čas, ko se nihče ne bo odločil za nobeno odločilnejše dejanje, preden se ne bo posvetoval z resnim, znanstvenim psihografologom.« Obiske sprejema v hotelu »Soči«. 427—n.

Z ljubljanskega velesejma

Ljubljanski velesejem posluje nemoteno

Zelenjadni oddelek

Letošnja velesejmska prireditev, ki je bila v soboto otvorjena, je privabila že v prvih dveh dneh precejšnje število obiskovalcev, čeprav so razburljivi dogodki zadnjih dni marsikoga odvrnili od velesejma in njegove izredno zanimive kmetijske razstave s 14 oddelki. Množice, ki so čitale o tem, kaj je vse mogoče videti zlasti na letošnji kmetijski razstavi, naj bodo prepričane, da nudi razstava mnogo več, kakor so splošno pričakovali. Nihče naj ne zamudi prilike za ogled letošnje velesejmske prireditve, ki je res velika manifestacija slovenskega napredka v kmetijstvu. Nikogar naj ne motijo govorice, da je velesejem zaprt ali da posluje v zmanjšanem obsegu. Vse take govorice so brez podlage, ljubljanski velesejem dela nemoteno dalje ter bo ostal, kakor je določeno v programu, odprt do vključno 11. septembra.

Inserirajte v „Sl. Narodu“!

Iz Celja

—c **Celjskemu sokolstvu!** Sokol v Celju bo proslavil rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. na naslednji način: V torek 5. t. m. ob 20. bo slavnostna akademija sokolskega društva Celja I v Metnem gledališču. V sredo 6. t. m. ob 8. bo cerkvena proslava v opatijski cerkvi in nato v pravoslavni cerkvi, po službi božji pa bo v Narodnem domu sokolska proslava kraljevega rojstnega dne. Udeležba je strogo obvezna za vse članstvo in naraščaj. — Sokolski društvi Celje-matica in Celje I.

—c **Slavnostna akademija** Sokolskega društva Celja I v proslavo kraljevega rojstnega dne se bo pričela drevi ob pol 9. v Mestnem gledališču. Udeležite se akademije v čim večjem številu!

—c **Brivski in frizerski saloni** v Celju bodo v sredo 6. t. m. zaprti ves dan, v petek 8. t. m. pa bodo odprti do 12.

—c **Zdravniško dežurno službo za člane** OUZD bo imel v sredo 6. t. m. zdravnik dr. Čerin v Prešernovi ulici, v petek 8. t. m. pa zdravnik dr. Premšak na Cankarjevi cesti.

—c **Tragična smrt.** Na cesti v Rakovljah pri Braslovčah je v nedeljo zvečer neki motociklist zadel v 76letnega posestnika Antona Brinovca iz Braslovč in ga podrl na tla. Brinovcu je pri karambolu počila lobanja, dobil pa je tudi hudo poškodbo na nogi. Prepeljali so ga takoj v celjsko bolnico, kjer je kmalu po prevozu izdihnil.

—c **Umrl je** v nedeljo na Ložnici pri Celju 84letni preužitkar Jurij Keblič.

—c **Trik nesreče.** V nedeljo okrog 22. se je 30letni sodar Luka Čančar iz Lok pri pri Sv. Juriju ob Taboru zaletel z motornim kolesom v ograjo mostu v Grižah ter se močno poškodoval po glavi in rokah. Istega dne je neki kolesar na cesti v Štorah podrl 29letnega delavca Franca Gabra z Dobrove pri Celju na tla in mu zlomil desno nogo v gležnju. Ko je 30letni Anton Ferlič, gostilničar na Cesti na grad v Celju, sekal v nedeljo doma meso, si je po nesreči odsekal desni kazalec in sredinec. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

Dovolj ena sama glava

— Bil bi za to, da bi bila v vsaki družini samo po ena glava.

— Tudi jaz sem za to, odkar sem moral včeraj kupiti ženi in dvema hčerama klobuke.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklici izjave beseda Din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo

RAZNO

Beseda 1.— Din davek posebe
Najmanjši znesek 15 Din

PRVOVRSTNA VINA

ter pristno žganje si nabavite po sledečih konkurenčnih cenah

namizno belo	liter	din	5.—
srbski prokupac	»	»	8.—
rizling	»	»	9.—
dolenjski cviček	»	»	10.—
silvanec	»	»	12.—
dingač	»	»	12.—
jabolčnik	»	»	5.—
žganja:			
tropinovec	»	»	28.—
slivovka	»	»	32.—
brinjevec	»	»	34.—
rum	»	»	36.—

Mrzla jedila!
Se priporoča »Buffet« J. Jeraj, nasl. Minka Videnič, Ljubljana, Sv. Petra c. 38. 42. T.

MALI OGLASI
v
»Slovenskem Narodu«
imajo
siguren uspeh!

PO PRIZNANO NIZKIH CENAH
si nabavite najboljše moške obleke, perilo in vsa praktična oblačila pri PRESKERJU, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14 I. I

50 PAR ENTLANJE
žuriranje, vezenje zaves, perila, monogramov, gumbnic. Velika zaloga perja po 7.— din. »Julijana«, Gosposvetska c. 12. 8. T.

PEKARNO
s stanovanjem oddam takoj. — Maribor, Vojašniška ul. 10. Informacije Josip Osolin, Laško. 2668

OBVESTILO.
Cenjenemu občinstvu sporočam, da sem prevzel znano krojaško delavnico **Anton Prezelj**, Vošnjakova ul. 4. Jamčim za prvovrsten kroj in izdelavo. Nizke cene! Istotako se priporoča tam se nahajajoče **sprejemališče za kemično snaženje in barvanje oblek** za Wagner, Radovljica, pod strokovnim vodstvom gospe **M. Prezelj**. Vsa oblačila se Vam v krojačnici elegantno zlikajo, na željo tudi popravijo, tako da imate za majhno ceno novo obleko. Priporočata se: **Mila Prezelj**, sprejemališče za A. Wagner, **Joško Počivašek** — modno krojaštvo, **Vošnjakova ul. 4**

PRODAM

Beseda 50 par davek posebej
Najmanjši znesek 8 Din

OREHOVA JEDRCA IN MED dobite najceneje v »Medarni«, Ljubljana, Židovska ul. 6. 45. T

oglašuj
v mali oglasnik
»Slov. Naroda«

DOBRO OHRANJEN KLAVIR takoj poceni naprodaj. Naslov v upravi »Slov. Naroda«. 2690

V TREH DNEH
postanete popolnoma nekadilec z novim, nepogrešljivim sredstvom. Najboljša cigareta ali cigara ne prija več. Dajem garancijo. Razpošilja glavni zastopnik za dravsko banovino po 50 — 60 — 70 Din. — Iščem zastopnike po vseh mestih dravske banovine. — Takojšnje ponudbe pod Akcionar, dober zaslužek. Ljubljana, Štepanja vas 124. 2687

SLUŽBE

ČEVLJARSKEGA POMOČNIKA
sprejmem za takojšen nastop. za mešano delo. Lukančič Josip, Logatec 64. 2667

PEKOVSKEGA VAJENCA
sprejme pekarna v Ljubljani. Ponudbe na upravo »Sl. Naroda« pod »Plača«. 2691

PRODAJALEC
perfekten manufakturist, samostojen, agilen I-a moč, vojaščine prost, se sprejme. Nastop službe po dogovoru. Ponudbe s točnimi navedbami službovanja na tvrdko Rojnik Ivan, Slovenj Gradec. 2686

KAPITAL
POSOJILO V GOTOVINI
dobijo takoj vsi državni in mestni nameščenci, upokojenci, učitelji, oficirji, žandarji, financarji in drugi. Dolgoročno, ev. brez jamstva do 5000 din. Navodila daje »Adria«, Zagreb, Jurišićeva 8. Priložite znamko. 2585

SOBE

OPREMLJENO SOBO
lepo, veliko in zračno, s souporabo kopalnice, oddam 1. septembra enemu ali dvema gospodoma, ev. s hrano. Naslov v upravi »Sl. Naroda«. 2658

NARODNA TISKARNA LJUBLJANA KNAFLJEVA 5
IZVRŠUJE VSE VRSTE TISKOVIN PRIPROSTE IN NAJFINEJŠE

Makulaturni papir
proda
uprava „Slovenskega Naroda“
Ljubljana, Knafljeva ulica štev. 5

A. P. MELNIKOV. 41

ZAGONETNA SMRT KNEZA KOSTROVA

ROMAN

— Prisili norca, da bo molil boga, pa si razbije pri tem glavo, je pomislil Murzajev, dejal je pa: — Da, spominjam se tega, toda taka neumna misel se je mogla poroditi samo v glavi, utrujeni po prečuti noči.

— Mojim besedam ni treba verjeti, Ivan Grigorjevič, saj se lahko prepričate na lastne oči. Na to misel vas napotijo vaše lastne oči. Jaz nimam tako dobrega nosu kakor vi. In nitko, ki je razmotala ves klobčič, ste tudi odkrili vi. Povsod je vam udaril v nos tisti vonj, zato izvolite poduhati, — je dejal Rybakov in razvezal zavitek. — Jaz ne duham ničesar, moja žena pa trdi, da ji nekaj diši.

Murzajevu ni bilo treba niti poduhati, da je takoj spoznal, da je to vonj, ki mu je udaril nekoč v nos iz zapuščenega avtomobila na ulici.

— To pa ne zadostuje, — je dejal Murzajev. — Mnogi ljudje lahko rabijo enake parfume.

— To je res, toda oglejte si dobro to, kar je v tem zavitku in spomnite se, kaj je imel v gobcu pes, kaj smo našli na pajčevini pod oknom in kaj je raslo pod tistim oknom, skozi katero je bil vržen v vilo ključ. Se spominjate? Zdaj pa pomislite na mastne oljnate madeže in spomnite se, kako zamazan je bil avto, ki ste ga našli v Oranžni ulici.

— Od koga ste dobili vse to?

— Vse to pripada tisti, ki je osumljena umora in ki ste pod njenimi okni našli rokavico ter rože.

— Potrebna bo strožja preiskava, da se ugotovi, kako je prišlo vse to tja, je dejal Murzajev. — Ni izključeno, da je nekdo vrgel rože tja, kajti tista, ki ste jo vi osumili, je izven vsakega dvoma, tem bolj, ker knezova smrt nasprotuje njenim interesom. Zaenkrat pa molčiva o tej stvari, da ne postaneva tarča dovtipov in roganja ljudi, pa tudi zato, da pravi morilec ne izve tega. Povejte mi pa prosim, kako ste se vsega tega polastili, ko se vendar pripravljate na pot.

— Zaupal sem vse to svoji ženi. Pokazala je izredno nadarjenost. Pokazal sem ji rokavico, najdeno na kraju zločina, in opozoril sem jo na sledove.

— Kako je vse to izsledila?

— Dovolite, da zaenkrat to zamolčim. Povem vam to samo v primeru, če se bo moje sumničenje izkazalo ne samo kot smešno, temveč tudi kot utemeljeno. Moja navada je, ne izdajati svojih misli niti svojim predstojnikom, dokler si nisem sam na jasnem. Morda sem si samo s tem zaslužil sloves »čudodelnega« detektiva. »Gromska strela, kar vzame v roke, vse se mu posreči,« a če bi ljudje vedeli, koliko neuspehov sem že doživel.

XVII.

Murzajev je hotel posetiti Gromova, pa se je spomnil, da ga ob tem času ne bo doma. Da bi ne izgubljal časa, je odšel h knezu Olegu Kiriloviču Kostrovu, ki bi bil tiste dni že lahko imel vesti od prijateljev glede mladosti svojega umorjenega brata.

— Kakor sem pričakoval, ni bilo na vesti o tajni bratovi poroki, ki naj bi bila vzrok umora, niti besedice resnice, — je odgovoril Oleg Kirilovič na vprašanje Murzajeva. — Vprašal sem tri ljudi, ki so bili v mladih letih v najtesnejših stikih z mojim bratom. Vsi so se temu smejali, češ, le komu je mogla šiniti v glavo tako neumna misel. Vsi so mi zatrjevali, da je kaj takega izključeno. Nihče ni videl nikoli mojega brata pijanega, zlasti ne tako, da bi mogel v pijanosti skleniti zakonsko zvezo.

— Kdo je pa mogel zvedeti za naše prijateljstvo iz otroških let s Pavdinovo, kakor sta v mladih letih z bratom klicala Tanjo?

— V nobenem primeru noben prebivalec tega mesta, kajti jaz in moj brat v mladih letih nikoli nisva bila v njem. Kar se pa tiče Pavdinove, mislim, da svoj živ dan tega mesta ni videla.

— Zdi se, da ste se lotili slikanja, — je pripomnil Murzajev in pokazal na stojalo, prevlečeno s platnom in obrnjeno k steni.

— Da. Pa ne samo, da sem se slikanja lotil, temveč me je tudi očaralo. Slikam portret Ariadne Georgijevne. To je izredno izrazit obraz. Zlasti njene oči, polne globoke zagonetnosti. Njihov pogled je naravnost mističen.

— Ali smem pogledati njen portret?

— Prosim, toda portret še daleč ni dovršen. Postava in obleka sta še vedno zarisana z ogljem in le na nekaterih krajih je risba že prevlečena z barvo. Obraz in oči so skoraj že dovršene — zadostuje le še neznatna korektura s čopičem. Obrnite stojalo, ta čas pa pripravim dobro razsvetljavo, — je dejal Oleg Kirilovič in odgrnil zaveso na oknih.

Murzajev je obrnil stojalo in ko je hotel prijeti na njem stoječo sliko, da bi ne padla, ga je knez opozoril:

— Pazite, da se ne umažete. V spodnjem desnem kotu je barva še sveža. Včeraj si je Ariadna Georgijevna sama zamazala roke in zamazala je tudi moje skice, tiste, ki leže na okrogli mizici pri paleti.

Obraz portreta je bil sijajno naslikan. Iz oči ji je odseval plamen, prodirajoč gledalcu v dno duše. V njih je plamtela ljubezen, iz katere je odsevala prikrita brezobzirnost. V pogledu se je prelivala radost v pritajeno žalost. Poteze ustnice so kazale ne glede na smehljaj na železno voljo. V vsej podobi je bilo nekaj mamečega, zapeljivega, toda nedostopnega.

— V tem kratkem času ste toliko naslikali? — se je začudil Murzajev, presenečen nad knezovo umetnostjo.

— To je povsem razumljivo. Poznam njen obraz tako dobro, da ga lahko naslikam po spominu. Žal bom moral to delo kmalu za nekaj dni prekiniti.

— Zakaj pa?

— Slikajoč portret, sem ubil dve muki z enim udarcem. Prvič upam, da bom na eni izmed pomladnih razstav v Petrogradu razstavil to sliko, ki bo gotovo vzbudila pozornost, če že ne postane središče pozornosti vse razstave. Drugič sem se pa med portretiranjem tako dobro seznanil z Ariadno Georgijevno, da se mi je posrečilo premagati njen odpor, da bo izpolnila zadnjo voljo mojega pokojnega brata. Zato odpotujem pojutrišnjem v Petrograd in Moskvo, da prepišem na njeno ime bratov denar, naložen tam v bankah.

— To je torej cilj vašega potovanja? Veseli me, da je končno premagala svojo ozkosrčnost, — je dejal Murzajev.

Urejuje Josip Zupančič // Za „Narodno tiskarno“ Fran Jeran // Za upravo in inseratni del lista Oton Christof // Vsi v Ljubljani